

Ministerbetjeningsregel har ført til væsentlige indskrænkninger i retten til aktindsigt

6. oktober 2016

Indførelsen af den såkaldte ministerbetjeningsregel i offentlighedsloven har i praksis ført til væsentlige indskrænkninger i retten til aktindsigt. Det konkluderer Folketingets Ombudsmand i en generel undersøgelse af ministeriernes anvendelse af ministerbetjeningsreglen og meroffentlighedsprincippet.

”Ministerbetjeningsreglen har til formål at styrke beskyttelsen af den interne og politiske beslutningsproces i centraladministrationen. Det har den virkning, at offentlighedens ret til aktindsigt på området indskrænkes. Denne indskrænkning har efter min vurdering i praksis vist sig at være væsentlig”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

I sager, hvor ministerbetjeningsreglen finder anvendelse, er ministerierne forpligtet til at overveje, om der alligevel kan gives aktindsigt efter princippet om meroffentlighed. Ombudsmanden konkluderer, at dette princip i praksis ofte kun giver adgang til dokumenter og oplysninger, som ikke kan antages at have særlig interesse for offentligheden.

”Det er vigtigt at være opmærksom på, at meroffentlighedsprincippet kun betyder, at myndighederne skal overveje at udlevere f.eks. ministerbetjeningsdokumenter. Det betyder ikke, at myndighederne rent faktisk skal udlevere dem,” siger Jørgen Steen Sørensen.

Ombudsmanden understreger, at hans undersøgelse alene drejer sig om, hvordan ministerierne i praksis anvender offentlighedsloven. Ombudsmanden kan ikke foretage en retspolitisk vurdering af selve loven. Dette spørgsmål henhører under lovgivningsmagten.

Ministerierne har fulgt reglerne

Undersøgelsen viser, at ministerierne gennemgående anvender ministerbetjeningsreglen juridisk korrekt. Den viser også, at de husker at overveje meroffentlighed, som loven kræver.

Ombudsmanden bemærker, at ministerierne med fordel kan overveje, om der er mulighed for i daglig praksis at give meroffentlighedsprincippet mere vægt end i dag. Men han tilføjer, at meroffentlighedsprincippet ikke grundlæggende forpligter ministerierne til at give afkald på den beskyttelse af hensynet til den

NYHED

interne og politiske beslutningsproces, som ministerbetjeningsreglen giver dem.

Ombudsmandens undersøgelse bygger på erfaringer fra et stort antal konkrete klagesager, der er behandlet i ombudsmandsinstitutionen, og på en gennemgang af 30 særligt udvalgte aktindsigtssager fra 4 ministerier.

Ombudsmanden har orienteret samtlige ministerier samt Folketingets Retsudvalg om undersøgelsen.

Ombudsmandens redegørelse.

Ombudsmandens tidligere nyheder i sagen fra 7. oktober 2014, 27. februar 2015 og 18. marts og 4. juli 2016. Nyhederne beskriver bl.a. forløbet i sagen.

For yderligere oplysninger kontakt:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Direktør Jonas Bering Liisberg, tlf. 50 77 50 99

Kontorchef Lisbeth Adserballe, tlf. 33 13 25 12

UNDERSØGELSENS HOVEDKONKLUSIONER

- Ministerierne bruger gennemgående ministerbetjeningsreglen juridisk korrekt.
- Ministerbetjeningsreglen fører i praksis til væsentlige indskrænkninger i retten til aktindsigt.
- Meroffentlighedsprincippet fører i ministerbetjeningssager ofte kun til udlevering af dokumenter og oplysninger, som ikke kan antages at have særlig interesse for offentligheden.
- Ministerierne kan i ministerbetjeningssager med fordel overveje at give meroffentlighedsprincippet mere vægt i daglig praksis.

Ministerbetjeningsreglen og princippet om meroffentlighed

Offentlighedsloven (lov nr. 606 af 12. juni 2013) trådte i kraft den 1. januar 2014.

- **Lovens § 24, stk. 1**, siger, at retten til aktindsigt ikke omfatter interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem et ministerium og

NYHED

dets underordnede myndigheder eller mellem ministerier på et tidspunkt, hvor der "er konkret grund til at antage, at en minister har eller vil få behov for embedsværkets rådgivning og bistand". Der gælder forskellige undtagelser til dette, idet bl.a. sagens faktiske grundlag mv. skal udleveres efter lovens almindelige regler, jf. bestemmelsens stk. 2 og 3.

- **Meroffentlighedsprincippet** er lovfæstet i offentlighedslovens § 14. Herefter har myndighederne i forbindelse med behandlingen af anmodninger om aktindsigt pligt til at overveje, om der kan gives aktindsigt i videre omfang, end hvad der følger af lovens undtagelsesbestemmelser.